



Klimaatconferentie in Bali, Indonesië

3 - 14 december 2007

Info-avond Arbeid & Milieu

18 maart 2008





13de Conferentie van de Partijen (Klimaatverdrag) 3de Vergadering van de Partijen (Kyoto Protocol)

Hoge verwachtingen voor deze conferentie!

Belangrijke punten op de agenda:


- Klimaatbeleid na 2012
- Aanpassing aan klimaatverandering: financiering
- Overdracht van propere technologie
- Tegengaan van ontbossing in de tropen



Facts & Figures

- 5 Agenda's: COP, CMP, AWG, SBI, SBSTA
- 118 stands
- 203 side events

- 10.828 deelnemers
- 188 landen (> 100 ministers)
- 413 NGO's & Internationale organisaties
- 1.498 journalisten



Goed begonnen is half gewonnen?

DAG 1: De vertegenwoordigers van Australië melden dat Australië het Kyoto Protocol zal ratificeren!



De agenda van de conferentie wordt overlopen

“Onderhandelingsblokken”:

- G77 + China (130 ontwikkelingslanden)
 - Least Developed Countries (48 landen)
 - OPEC
 - (SIDS) Small Island Development States / (AOSIS) Alliance of Small Island States (43 landen)
 - Africa Group
- EU27
- Umbrella (Japan, VS, Australië, Canada, Russische Federatie, IJsland, Nieuw Zeeland, Noorwegen, Ukraine)
- Environmental Integrity Group (Zwitserland, Mexico, Zuid-Korea)



Relevante onderhandelingsprocessen

2. Follow-up voor Dialoog onder Conventie
3. Ad hoc Working Group (AWG): nieuwe verplichtingen voor industrielanden
4. Art. 9 review: herziening van het Kyoto Protocol

6. (Russian Proposal)
7. (Gerelateerde UNFCCC / KP agenda items)
8. (Processen buiten UNFCCC om:
G8, UNGA, Midnight Sun Dialogue, UN Secretary High Level Event, US MEM, EU-bilateral summits, ...))

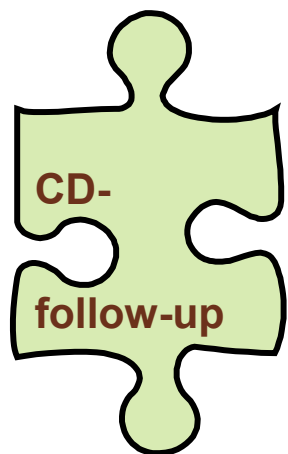
Bali Road Map



“The Bali Roadmap consists of a number of forward-looking decisions adopted today. These decisions represent various tracks that are essential to reaching a secure climate future.” Rachmat Witoelar, COP-President

- Bali Action Plan
- AWG: nieuwe verbintenissen voor Annex-I landen die KP ratificeerden
- Doel en inhoud van tweede herziening van het KP (Art. 9)

Bali Action Plan

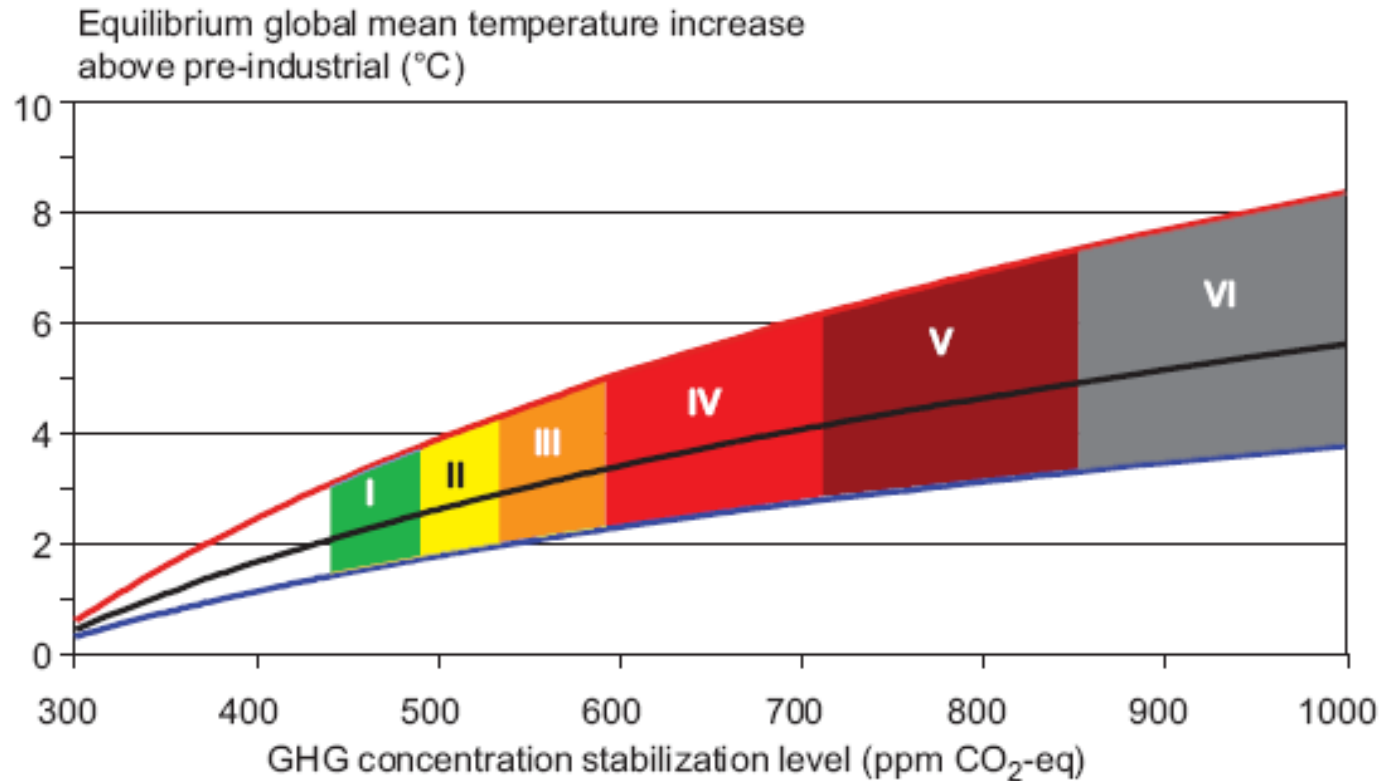


Opvolger van Conventie Dialoog die sinds 2005 plaatsvond over verbetering van uitvoering van het Raamverdrag.

Tegen 2009 nieuw akkoord voor de periode na 2012 uitwerken, gebaseerd op

- Gezamenlijke visie van de doelstelling
- Terugdringen van broeikasgasuitstoot, zowel in ontwikkelde als in ontwikkelingslanden
- Aanpassing aan de klimaatverandering
- Financiële steun en technologie voor ontwikkelingslanden zowel voor het beperken van broeikasgasuitstoot als voor aanpassingsmaatregelen

Broeikasgasreducties: IPCC-bevindingen



Source, IPCC 4AR, WG III SPM p. 17

Broeikasgasreducties: IPCC-bevindingen



Table 3.5: Classification of recent (post-TAR) stabilization scenarios according to different stabilization targets and alternative stabilization metrics. Groups of stabilization targets were defined using the relationship in Figure 3.16.

Category	Additional radiative forcing	CO ₂ concentration	CO ₂ -eq concentration	Peaking year for CO ₂ emissions ^a	Change in global emissions in 2050 (% of 2000 emissions) ¹	No. of scenarios
	W/m ²	ppm	ppm	year	%	
I	2.5-3.0	350-400	445-490	2000-2015	-85 to -50	6
II	3.0-3.5	400-440	490-535	2000-2020	-60 to -30	18
III	3.5-4.0	440-485	535-590	2010-2030	-30 to +5	21
IV	4.0-5.0	485-570	590-710	2020-2060	+10 to +60	118
V	5.0-6.0	570-660	710-855	2050-2080	+25 to +85	9
VI	6.0-7.5	660-790	855-1130	2060-2090	+90 to +140	5
Total						177

Note: ^a Ranges correspond to the 15th to 85th percentile of the Post-TAR scenario distribution.

Note that the classification needs to be used with care. Each category includes a range of studies going from the upper to the lower boundary. The classification of studies was done on the basis of the reported targets (thus including modeling uncertainties). In addition, also the relationship, which was used to relate different stabilization metrics, is subject to uncertainty (see Figure 3.16).

Source, IPCC 4AR, WG III p. 198

Box 13.7 The range of the difference between emissions in 1990 and emission allowances in 2020/2050 for various GHG concentration levels for Annex I and non-Annex I countries as a group^a

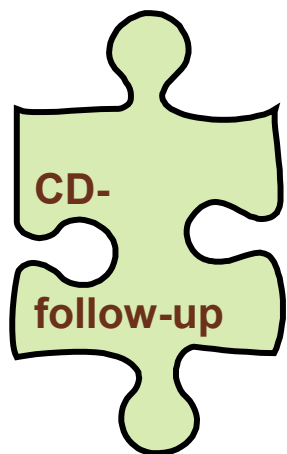
Scenario category	Region	2020	2050
<i>A-450 ppm CO₂-eq^b</i>	Annex I	-25% to -40%	-80% to -95%
	Non-Annex I	Substantial deviation from baseline in Latin America, Middle East, East Asia and Centrally-Planned Asia	Substantial deviation from baseline in all regions
<i>B-550 ppm CO₂-eq</i>	Annex I	-10% to -30%	-40% to -90%
	Non-Annex I	Deviation from baseline in Latin America and Middle East, East Asia	Deviation from baseline in most regions, especially in Latin America and Middle East
<i>C-650 ppm CO₂-eq</i>	Annex I	0% to -25%	-30% to -80%
	Non-Annex I	Baseline	Deviation from baseline in Latin America and Middle East, East Asia

Notes:

- ^a The aggregate range is based on multiple approaches to apportion emissions between regions (contraction and convergence, multistage, Triptych and intensity targets, among others). Each approach makes different assumptions about the pathway, specific national efforts and other variables. Additional extreme cases – in which Annex I undertakes all reductions, or non-Annex I undertakes all reductions – are not included. The ranges presented here do not imply political feasibility, nor do the results reflect cost variances.
- ^b Only the studies aiming at stabilization at 450 ppm CO₂-eq assume a (temporary) overshoot of about 50 ppm (See Den Elzen and Meinshausen, 2006).

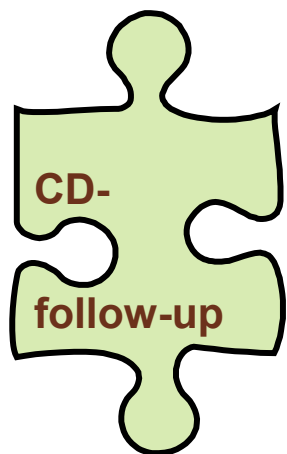
Source: See references listed in first paragraph of Section 13.3.3.3

Bali Action Plan – “Mitigation”



- Meetbare, rapporteerbare en verifieerbare reductieverplichtingen voor ALLE ontwikkelde landen: VERGELIJKBARE inspanningen
- Acties door ontwikkelingslanden ter reductie van emissies, ondersteund door technologie, financiering en capaciteitsopbouw
- Terugdringen van emissies uit ontbossing en bosdegradatie
- Sectoral aanpakken en sector-specifieke acties
- Kostenefficiënte aanpak door gebruik van de C-markt
- Economische en sociale consequenties van « response measures »
- De katalytische rol van de conventie versterken

Bali Action Plan – “Adaptatie”



- Internationale samenwerking om dringende adaptatiemaatregelen te steunen, met specifieke aandacht voor de landen die het meest kwetsbaar zijn voor de negatieve impact van klimaatverandering en dan vooral de minst ontwikkelde landen en de kleine eilandstaten en met speciale aandacht voor de noden van Afrikaanse landen
- Risico-management en risico-reductiestrategieën
- Strategieën ter vermindering van rampen
- Economische diversificatie om draagkracht op te bouwen
- Het onderzoeken van manieren om de katalytische rol van de Conventie te versterken

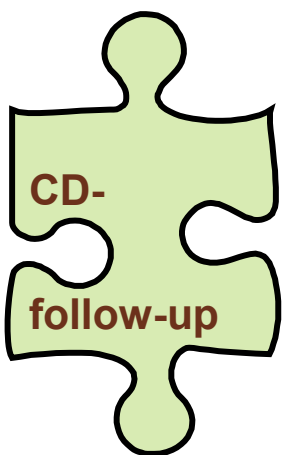
Bali Action Plan – “Technologie”/“Financiering”



- Ondersteunende thema's voor “mitigation” en “adaptation”
- Technologie
 - Opschaling van ontwikkeling en transfer van technologie
 - Versnellen van gebruik, verspreiding en transfer van betaalbare milieuvriendelijke technologieën
 - Samenwerking op vlak van onderzoek en ontwikkeling
 - Mechanismen voor samenwerking in specifieke sectoren

Bali Action Plan – “Technologie”/“Financiering”

▪ Financiering

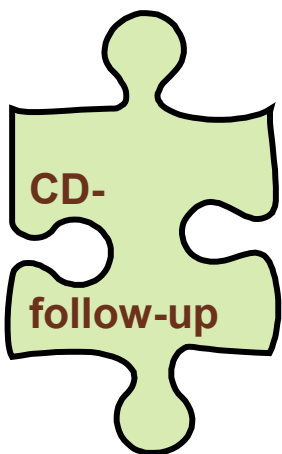


- Verbeterde toegang tot adequate, voorspelbare en duurzame financiële bronnen, financiële en technische ondersteuning en de voorziening van nieuwe en bijkomende middelen voor ontwikkelingslanden
- “positive incentives” voor ontwikkelingslanden om sterkere nationale reductiestrategieën en adaptatie-actie uit te voeren
- Innovatieve financieringsmiddelen om ontwikkelingslanden die het meest kwetsbaar zijn voor de impact van klimaatverandering te steunen in hun adaptatie-acties

Bali Action Plan – “Technologie”/“Financiering”

▪ Financiering (vervolg)

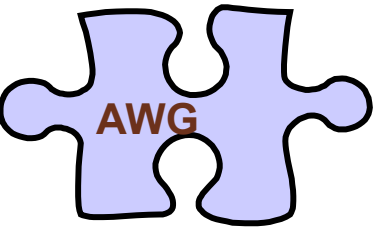
- Middelen om adaptatie acties te stimuleren op de basis van duurzaam ontwikkelingsbeleid
- Mobilisatie van publiek- en privé-sector financiering en investering
- Financiële en technische ondersteuning voor capaciteitsopbouw voor de inschatting van de kosten voor adaptatie in vooral de meest kwetsbare ontwikkelingslanden





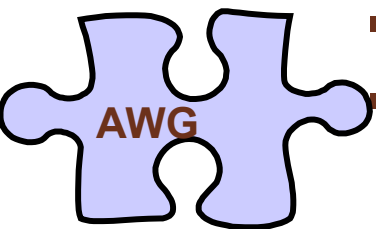
Broeikasgasreducties: AI-landen (Kyoto ratifiers)

1. AWG4, deel 1: Focus op “Analyse van reductiepotentiëlen en identificatie van ranges van emissiereductiedoelstellingen voor Annex I landen”



- Belang van nationale omstandigheden
- Nood aan bijkomende analyse
- Wereldwijde BK Guitstoot moet “pieken” in de volgende 10 tot 15 jaren en moet tegen 2050 minder dan de helft van de uitstoot in 2000 bedragen (AR4)
- Laagste stabilisatieniveau: groep van AI landen moeten emissies tot 25 – 40% onder 1990 niveaus reduceren tegen 2020 (box 13.7, AR4), actie van een aantal ontwikkelingslanden in dit scenario

Broeikasgasreducties: AI-landen (Kyoto ratifiers)



- reductiepotentieel door verandering van levensstijl
- Gebrek aan analyse van stabilisatiescenario's onder 450 ppmv
- Nood aan iteratieve aanpak
- flexibiliteits mechanismen vergroten reductiepotentieel van AI landen
- 2nd part: tijdspad voor verdere werkzaamheden
- Analyse van “unintended consequences”, vooral op ontwikkelingslanden

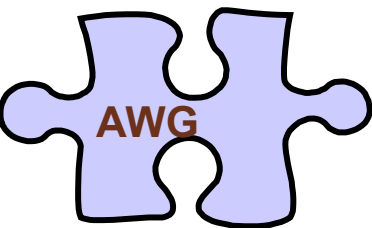
(EU raad: -20% / -30% in 2020/1990, onder voorwaarden)

Broeikasgasreducties: AI-landen (Kyoto ratifiers)

AWG4, deel 2: Tijdstabel voor afwerken werkprogramma

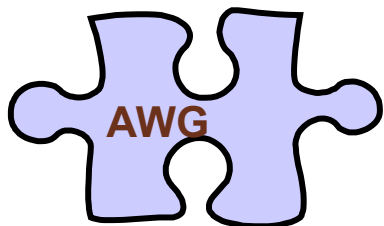
- Wat moet nog gedaan worden?
 - ➔ Analyse van middelen ter beschikking om reducties te realiseren
 - ➔ vaststellen van individuele reductiedoelstellingen voor AI-landen

- Het werkprogramma voor de AWG voor 2008 omvat de analyse en het opstellen van conclusies over
 - de middelen die de AI-landen ter beschikking hebben om hun reductiedoelstellingen te realiseren, zoals de flexibiliteitsmechanismen, LULUCF, de korf van broeikasgassen, de sectoren en bronnen van broeikasgassen, mogelijke manieren om sectorale emissies aan te pakken en de identificatie van manieren om deze middelen meer effectief in te zetten

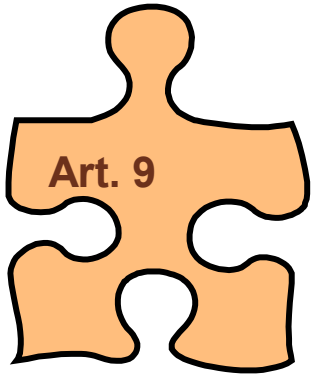


Broeikasgasreducties: AI-landen (Kyoto ratifiers)

- Werkprogramma AWG 2008 (bis) omvat de analyse en het opstellen van conclusies over
 - relevante methodologische elementen, waaronder de methoden voor de inschatting van de broeikasgasemissies en de GWP-waarden voor broeikasgassen
 - de impact van klimaatbeleid in AI-landen op de economieën van andere landen
 - reductiepotentieel (herziening en update van 2007 werk)
 - het initiëren van de bespreking van emissiereducties die de groep van Annex I landen moet realiseren
 - bepalen van 2009 werkprogramma



Tweede herziening van Kyoto Protocol



- Focus op “uitvoering van KP” ipv op verbeteren van de efficiëntie van KP
- Belangrijke aandachtspunten voor tweede herziening op COP14
 - Uitbreiding van tax op CDM naar JI en Emissiehandel om adaptatie te financieren
 - Procedures om verplichtingen voor Annex I landen in te schrijven in Annex B van het KP
 - Privileges and immunities
 - De effectiviteit en functionering van flexibiliteitsmechanismen, inclusief de geografische spreiding van CDM-projecten
 - Het zo klein mogelijk houden van negatieve effecten op ontwikkelingslanden, van acties in landen die emissies moeten reduceren



Aanpassing aan klimaatverandering

G77 willen dat ontwikkelde landen aanpassingsmaatregelen betalen, vooral in de meest kwetsbare gebieden

➔ In Bali werd beslist dat de GEF (Global Environment Facility) het zogenaamde « adaptatiefonds » moet beheren. Daarmee kan het geld dat in het fonds zit ook echt uitgegeven worden om maatregelen in landen die erg kwetsbaar zijn te steunen.



Tegengaan van Tropische Ontbossing

1. De CO₂-uitstoot door ontbossing bedraagt ongeveer 20% van de totale broeikasgasuitstoot
3. Vele ontwikkelingslanden willen wel actie ondernemen maar willen daar steun voor hebben

- ➔ In Bali werd beslist om demonstratieprojecten op te starten (zowel voor tegengaan van ontbossing als van bosdegradatie) met veel aandacht voor de oorzaak van de ontbossing of bosdegradatie
- ➔ Post-2012 actie wordt mee opgenomen in het Bali Action Plan



Technologie overdracht

Er bestaat een speciaal orgaan onder het Verdrag (EGTT: Expert Group on Technology Transfer) dat technologie overdracht moet bevorderen. Dit orgaan werd opgericht voor 5 jaar.

- ➔ In Bali werd beslist om de werking van dit orgaan met 5 jaar te verlengen. Dit orgaan moet ook indicatoren uitwerken die gebruikt kunnen worden om na te gaan of de technologie overdracht ook effectief goed werkt
- ➔ Post-2012 technologie overdracht voorbereiden mee opgenomen in EGTT mandaat

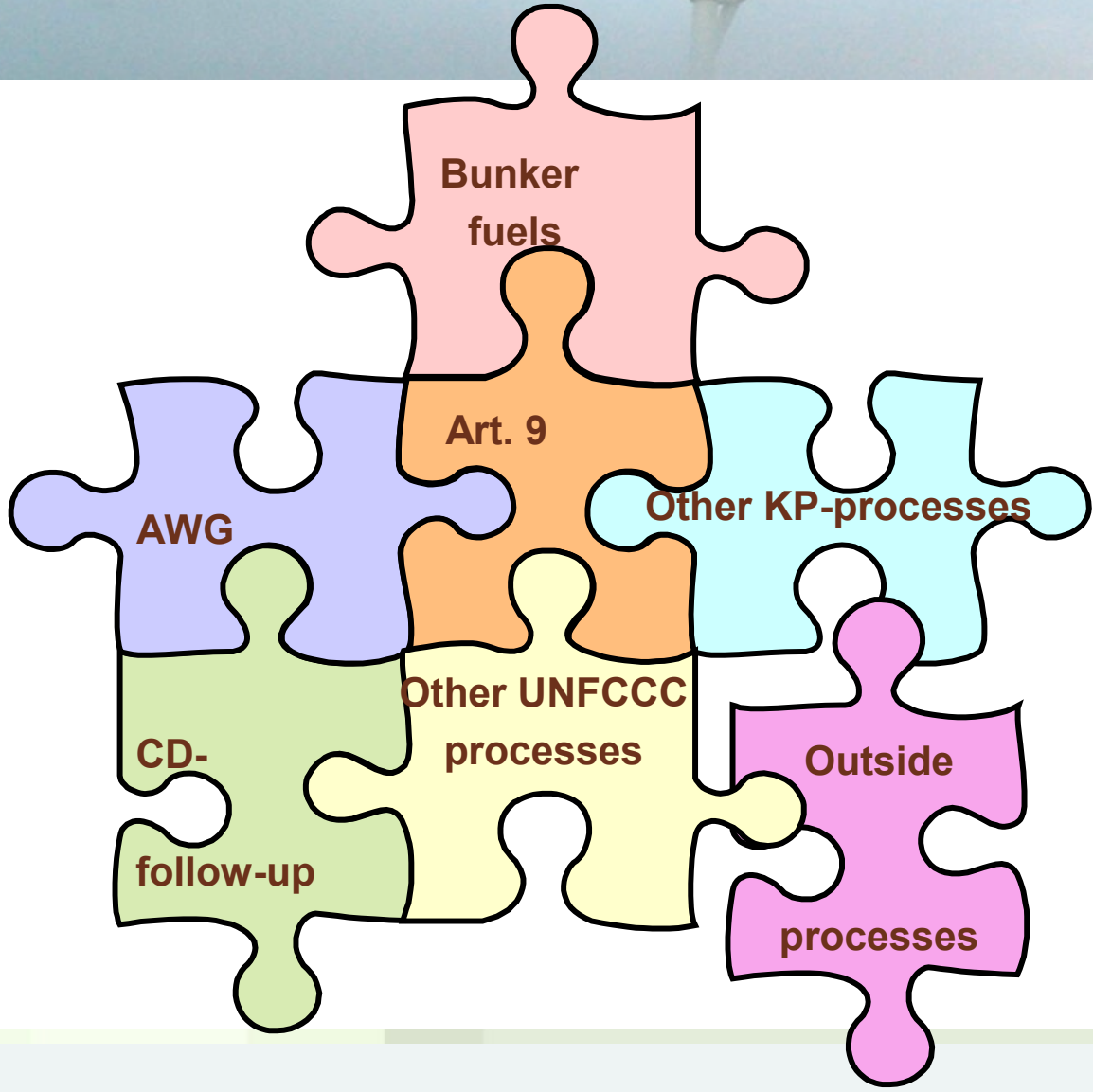


De Conferentie heeft opgeleverd wat we verwacht hadden:

- De afspraak om tegen 2009 een nieuw klimaatakkoord uit te werken waaraan iedereen deelneemt
- Een instelling is aangeduid om het adaptatiefonds te beheren
- Er is een akkoord over pilootprojecten op het vlak van tegengaan van ontbossing
- Het technologie-orgaan mag verder werken

maar er moet nu nog heel hard gewerkt worden vooraleer er in 2009 een nieuw klimaatakkoord kan afgesloten worden:

- Daarom zal er vanaf nu 4 keer per jaar vergaderd worden in plaats van 2 keer.



**Globaal en
allesomvattend
post-2012
klimaatakkoord**



Dank voor jullie interesse!!

Patricia.grobben@Ine.vlaanderen.be